

13.09.2016.

Vol.13, Broj 36.

Ministarstvo poljoprivrede
 i zaštite životne sredine
 Republike Srbije

Izveštaj pripremio : Institut
 za primenu nauke u poljop-
 rivredi

Email:
 stips@minpolj.gov.rs

telefon:
 011-3616-277

36

www.stips.minpolj.gov.rs

ŽIVA STOKA, ŽITARICE I STOČNA HRANA

Ponuda, tražnja i cene goveda u Srbiji		1
Jeftinija prasad, a skuplja šilježad i ovce		2
Pregled cena žive stoke na stočnim pijacama		3
Cene žive stoke u klanicama		4
Cene stoke u EU		5
Cene žive stoke na pijacama u Crnoj Gori		6
Cene jaja, pilećeg mesa i mlečnih proizvoda		7
Žitarice i stočna hraniva, Agroinfo vest		8
Nedeljni prikaz cena žitarica i stočne hrane		9
Promet robe na produktnoj berzi u Novom Sadu		10-13

Pad otkupne cene teladi na području braničevskog, podunavskog i moravičko-zlatiborskog regiona

Otkupna cena teladi SM rase telesne mase do 160 kilograma bila je niža u odnosu na prethodni period u klanicama na području braničevskog regiona. Dominirao je iznos od 350 din/kg.

Klaničari sa područja podunavskog regiona po nižim su cenama protekle nedelje otkupljivali telad, telesne mase do 160 kilograma i tovne bikove SM rase teške preko 500 kilograma.

Prema izveštaju reportera STIPS-a iz Čačka i u klanicama moravičko-zlatiborskog regiona takođe je evidentian pad otkupne cene teladi SM rase, telesne mase do 160 kilograma. Dominirao je iznos od 320 din/kg.

U klanicama na području Beograda zabeležen je pad otkupnih cena tovnih bikova HF rase, telesne mase preko 500 kilograma.

Priplodne krave SM rase, bile su skuplje protekle sedmice na stočnoj pijaci u Kragujevcu. U klanicama na području šumadijskog regiona niža je bila otkupna cena krava za klanje SM rase u odnosu na protekli period.

Na pijaci žive stoke u Kraljevu zabeležen je rast prodajnih cena teladi SM rase i priplodnih junica. Za razliku od njih niža je bila dominantna cena krava za klanje. Otkupna cena teladi bila je viša u odnosu na prethodni period i u klanicama na području raškog regiona.

U Čačku jeftinija prasad i krmače za klanje, a u Kragujevcu tovne svinje i krmače za klanje

Na pijaci žive stoke u Čačku jeftinije su bile obe kategorije prasadi i krmače za klanje u odnosu na prethodni period.

Tovne svinje telesne mase od 80 do 120 kilograma i krmača za klanje bile su jeftinije na pijaci žive stoke u Kragujevcu.

Pad otkupne cene tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma zabeležen je tokom protekle sedmice i u klanicama na području podunavskog regiona.

Obe kategorije prasadi i tovnih svinja bile su jeftinije u odnosu na prethodni period na pijaci žive stoke u Zaječaru. U klanicama na ovom području je pored prasadi i tovnih svinja evidentiran i pad otkupnih cena krmača za klanje.

Slaba je bila ponuda prasadi do 15 kg i prasadi od 15 do 25 kilograma protekle nedelje na stočnoj pijaci u Obrenovcu. Cene su bile niže i dominirao je iznos od

160 din/kg. U ponudi je bilo nekoliko grla tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma po ceni od 140 din/kg. Za prodaju je dovezeno par tovljenika telesne mase preko 120 kilograma i krmača za klanje po dominantnoj ceni od 130 din/kg. Rast otkupne cene tovnih svinja telesne mase od 80 do 120 kilograma u odnosu na prethodni period u klanicama na području Beograda.

Prasad telesne mase od 16 do 25 kilograma bila su skuplja na stočnoj pijaci u Požarevcu. Za razliku od njih niža je bila dominantna otkupna cena tovnih svinja telesne mase preko 120 kilograma.

Rast otkupne cene prasadi telesne mase od 16 do 25 kilograma u klanicama na području raškog regiona. Dominirao je iznos od 160 din/kg.

Rast cena šilježadi i ovaca na području braničevskog regiona

U klanicama na području braničevskog regiona evidentiran je rast otkupnih cena šilježadi i ovaca. Kod šilježadi je dominirao iznos od 160 din/kg, a kod ovaca iznos od 120 din/kg. Rast dominantne cene ovaca zabeležen je protekle sedmice i na stočnoj pijaci u Požarevcu.

Više cene dviski i jaradi u odnosu na prethodni period zabeležene su na stočnoj pijaci u Kragujevcu. Za razliku od njih niža je bila cena koza i dominirao je iznos od 120 din/kg. U klanicama na području šumadijskog regiona zabeležen je pad otkupnih cena dviski i ovaca u odnosu na prethodni period.

Jarad i ovnovi za priplod bili su skuplji protekle sedmice na stočnoj pijaci u Kraljevu.

Na stočnoj pijaci u Kraljevu zabeležen je rast dominantne cene ovnova za priplod.

Jagnjad i ovce bili su skuplji u odnosu na prošli period na pijaci žive stoke u Smederevu. Kod jagnjadi je dominirao iznos od 260 din/kg, a kod ovaca iznos od 160 din/kg. U klanicama na području podunavskog regiona takođe je evidentiran rast otkupne cene jagnjadi protekle sedmice.

Jagnjad su bila jeftinija na stočnoj pijaci u Somboru prema izveštaju reportera STIPS-a. Za razliku od njih viša je bila dominantna cena jaradi.

Na pijaci žive stoke u Čačku zabeležen je pad dominantne cene jagnjadi na 250 din/kg.

Klanične cene žive stoke u Srbiji po okruzima za period 05. – 11.09.2016. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Grad Beograd	Braničevski	Pčinjski	Mačvanski	Nišavski	Pirotski	Podunavski	Raški	Zajčarski	Moravički	Suadrijski	Juzno-bački	Juzno-banatski	Severno-bački	Srednje-banatski	Sremski	Dominantna cena - Srbija	
Bikovi	>500kg	HF	215																	
Bikovi	>500kg	SM	230	230	230	220	220	210	210	230	240	240	150							230
Dviske	sve težine	sve rase								180										
Jagnjad	sve težine	sve rase	260	260	260	280	260	260	260	250	240	210	260							260
Junad	350-480kg	sve rase		230							240	210								
Junad	>480kg	sve rase	240					220					220							220
Krave za klanje	sve težine	SM	150	150	150	150	150	150	170	170	120	140	170							150
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	110	120	120					120	90		110							
Ovca	sve težine	sve rase	120	160	160				150	120			120							120
Prasad	16-25kg	sve rase	180	190	190	150	170	160	170	160	180		200							
Telad	80-160kg	SM	350				340	320	320	430	430	420	440							430
Tovljenici	80-120kg	sve rase	192	130	165	170	140	160	160	160	110		160							160
Tovljenici	>120kg	sve rase	110	110	140	120				140	100		130							140
Šlježad	sve težine	sve rase	160																	

**Cene žive stoke – stočne pijace u Crnoj Gori
za period od 01. - 06.09.2016. godine**

Naziv životinje	Težina/uzrast	Rasa	Jedinica mere	Dominantne cene (u €)						Prosek CG
				Bar	Berane	Bjelo Polje	Nikšić	Pijevlja	Podgorica	
Telad	80-160 kg	SM	kg.	~	~	3.1	3.2	~	~	3.15
Telad	80-160 kg	ostale	kg.	~	~	3	3.1	~	~	3.05
Junad	do 300 kg	ostale	kg.	~	~	~	2.2	~	~	2.2
Junad	preko 300 kg	ostale	kg.	~	~	~	1.9	~	~	1.9
Krave za klanje		SM	kg.	~	~	1.1	~	~	~	1.1
Krave za klanje		ostale	kg.	~	~	1	1.1	~	~	1.05
Prasad		sve rase	kg.	~	~	3.2	~	~	~	3.2
Jagnjad		sve rase	kg.	~	~	2.35	2.5	~	~	2.4
Jarad		sve rase	kg.	~	~	3	3	~	~	3
Priplodne ovce		sve rase	grlo	~	~	~	100	~	~	100
Priplodne koze		sve rase	grlo	~	~	~	85	~	~	85
Priplodne junice		HF	grlo	~	~	~	1500	~	~	1500
Priplodne krave		HF	grlo	~	~	1600	1500	~	~	1550
Priplodne krave		Melez	grlo	~	~	1100	900	~	~	1000

1 Euro = 123,28 RSD

Izvor: AMIS

**Cene jaja, pilećeg mesa i mlečnih proizvoda - zelene pijace
u Srbiji za period 05.- 11.09.2016. godine**

Naziv proizvoda	Jedinica mere	CENTRALNA SRBIJA										VOJVODINA					Dominantna cena - Srbija				
		Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo		Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Jaja (A)	komad	13	13	10	10	13	9	10	11	11	11	10	10	10	12	10	10				10
Jaja (B)	komad	12	12	9	9	12	8	9	10	10	10	9	9	9	11						9
Jaja (C)	komad	11	11	8	8	11	7	8	9	9	8	8	8	8							8
Jaja (S)	komad	14	14	11	11	14	11	11	12	12	13	11	11	11							11
Piletina (sve rase)	kg	300	300	270	280	270	300	260	250	300	280	300	280	280	300	350	350				300
Beli sir (masni)	kg	450	400	450	500			350	600	400	350	300	380	380	600	400	400				400
Beli sir (polumasni)	kg	350	300	250	260	300	300	300	350	300	300	300	330	330	330	300	300				300
Kajmak	kg	800	800	600	700	650	600	600	850	700	700					700					

Žitarice i stočna hrana

U maloprodajnim objektima na području Čačka evidentiran je rast cene sojine sačme na 78 din/kg. Na pijaci u ovom gradu došlo je do rasta cene kukuruza, okrunjenog prirodno sušenog i stočnog ječma upakovanih u džakove najčešće od 50 kilograma.

Prema izveštaju reportera STIPS-a iz Kikinde u maloprodajnim objektima je zabeležen rast cene suncokretove sačme, dok je za razliku od nje niža bila cena stočnog brašna.

Na pijaci u Pančevu evidentiran je rast cene pšenice upakovane u džakove najčešće od 50 kilograma. Dominirao je iznos od 18 din/kg.

Lucerkino seno u balama bilo je skuplje u odnosu na predhodni period na pijaci u Požarevcu i na gazdinstvima u

okolini. Najčešće se moglo pazariti po ceni od 15 din/kg. U maloprodajnim objektima na području ovog grada bilo jeftinije stočno brašno u poređenju sa predhodnim periodom.

Na području Smedereva je protekle sedmice došlo do rastra dominantne cene lucerkinog sena u balama, a za razliku od njega jeftiniji su bili pšenica i sojina sačma.

Soja u zrnju bila je skuplja protekle sedmice na pijaci u Somboru. Dominirao je iznos od 40 din/kg.

Pšenica i stočno brašno upakovani u džakove bili su jeftiniji na pijaci u Vranju. Za stočno brašno je najčešće bilo potrebno izdvojiti 17 din/kg, a za pšenicu 21 din/kg.

Agroinfo vesti

Generacije u Srbiji rasele su u uverenju da Vojvodina može biti žitnica Evrope. Ali koji su to važni, strateški proizvodi kojima bismo hranili i sebe i, eto, te evropske države, generacije do danas nisu jasno čule. Pšenica, kukuruz i repa jesu u dugoj tradiciji poljoprivredne proizvodnje u Vojvodini. Zemlja i klima pogodovale su tome, a pitanje je koliko je u svemu strateškog promišljanja države i njene agrarne politike. Srbija, prema rečima predsednika Odbora za poljoprivredu PKV Đorđa Bugarina, nema strateške proizvode u poljoprivredi i sve se "više-manje dešava slučajno", uz uticaj klimatskih uslova. Vojvođanska jabuka, po njegovom mišljenju, ima šanse da postane strateški proizvod, jer se intenzivno poslednjih godina podižu zasadi, koriste sistemi protivgradne zaštite i navodnjavanja. Tu su, dodaje Bugarin, država i pokrajina dobro radile. Urednica specijalizovanog portala za poljoprivredu Agrosmart Slađana Gluščević kaže da Srbija nema ni strateški proizvod ni strateške dokumente koji bi definisali koji je to proizvod. "Timovi stručnjaka pišu strategije, a one završe u fiokama, poslednja samo što je napisana već je neko zaključio da ne valja i da ju je potrebno menjati. A pritom, sve je to mnogo koštalo. Ako nemamo projekciju barem na deset godina i ako se to što je napisano ne počne realizovati, naravno da neće biti rezultata", navodi ona. Kukuruz je za nju prva asocijacija kada se govori o strateškom proizvodu, jer njega najviše izvozimo i na njemu najbolje zarađujemo. "Onda čujemo sa svih strana ocene kako to nije pametno, kako bi trebalo tim kukuruzom hraniti svinje pa praviti kobasice i njih izvoziti. Naravno, ne treba biti previše mudar da bi se to zaključilo, ali je to nažalost samo još jedan spisak lepih želja jer očitno već godinama nismo kadri da smanjimo izvoz sirovine, a povećamo izvoz proizvoda sa većim stepenom prerade. Zato moramo prvo da vidimo šta smo sposobni da proizvedemo po konkurentnoj ceni na svetskom tržištu, da postignemo da tih proizvoda imamo dovoljno i stalno i da li to onda imamo kome da prodamo, pa tek onda da ulažemo u prerađivačke kapacitete", zaključuje Gluščević. Soja, po njenom mišljenju, jeste biljka koja ima perspektivu i daje poljoprivrednicima stabilnost. Kako kaže, uhvatila je koren, postala jedna od vodećih kultura u Vojvodini, a ovih dana, mada je to viđano i ranijih godina, po nju dolaze kupci iz Nemačke, Austrije i drugih zemalja i plaćaju je bolje od domaćih kupaca. (Politika)

Promet robe na produktnoj berzi u Novom Sadu od 05. do 09. septembra 2016. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Pad cene kukuruza
- Rast cena pšenice
- Dešavanja na svetskim berzama

U danima kada je žetva suncokreta pri kraju, žetva soje na početku, uz očekivanje žetve kukuruza, logično je da se cene ove tri uz pšenicu najzastupljenije ratarske kulture još nisu izdefinisale na tržištu i da imamo jedno veliko tržišno odmeravanje snaga što bitno utiče i na obim prometa. U periodu 05.09.-09.09. tekuće godine preko berze u Novom Sadu prometovano je ukupno 450 tona robe, što je u odnosu na količinski promet u prethodnoj nedelji manje za 10,00%. Vrednost robe koja je prodana preko berze je iznosila 9.754.250 dinara ili za 38,16% manje nego prethodne nedelje.

Žetva pšenice je uveliko iza nas i shodno tome situacija na tržištu ove robe se odvija u skladu sa uobičajenim očekivanjima. Posle velike ponude u toku žetve, što je rezultiralo sezonski najnižom cenom, dva meseca posle tog tržišnog udara na strani ponude, cena je počela polako da raste. Prosečna registrovana cena na novosadskoj berzi u protekloj nedelji je iznosila 16,64 din/kg (15,13 bez PDV), što je u odnosu na prethodnu nedelju rast od 2,23%.

Nalazimo se na pragu jedne od najboljih žetvi kukuruza u poslednjih deset godina. Procene prinosa novog roda su veoma optimistične i to ne samo kaod nas već i u svetu. Iz tih razloga približavanjem žetve, cena kukuruza prošlogodišnjeg roda je u osetnom padu. U protekloj nedelji registrovana je cena od 19,80 din/kg (18,00 bez PDV) i to je za čitavih 10,45% manje u odnosu na cenu kukuruza u prethodnoj nedelji. U narednom periodu sve do početka berbe očekuje se dalji pad cene, do momenta kada se izdefiniše cena novog roda.

Tržište suncokreta se polako stabilizuje. Posle mnogo nedoumica, licitiranja, pritisaka, cena ove robe je našla svoju pravu meru na nivou od 38,50 din/kg (35,00 bez PDV). U odnosu na cenu iz prethodne nedelje to je rast od 1,74%. Iskustvo nam govori da će uskoro ova roba na žalost da tavrši svoju epizodu koja traje samo toliko koliko traje žetva.

Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

Slab tržišni kapacitet naših paora koji uzgajaju ovu kulturu navodi na potrebu da se pronađu modaliteti kako bi našim proizvođačima omogućili da ovom robom trguju tokom cele godine kao što je slučaj sa ostalim robama.

U protivnom, svaki put će biti pred svršenim činom u sučeljavanju sa uljarama po principu "uzmi ili ostavi", što svakako proizvođačima ne ide u prilog.

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda u posmatranom periodu, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODN U NEDELJU
Kukuruz, rod 2015.	25	19,80	25	19,80	-10,45%
Pšenica, rod 2016.	325	16,50-16,67	325	16,50-16,67	+2,23%
Suncokret, rod 2016.	100	38,50	100	38,50	+1,74%
Brašno T-500	100	21,45	-	-	-
Suncokretova sačma 33%	100	26,88	-	-	-

PRODEX

Skroman promet, nešto manji od prošlonedeljnog, doneo je tokom ove nedelje cenovne promene na tržištu pšenice, a posebno na tržištu kukuruza.

Posle dvomesečnog cenovnog tavanja, u rasponu od 14,00 – 15,00 din/kg, bez PDV-a, pšenica konačno pokazuje znake cenovnog oporavka. Za hlebno zrno standardnog kvaliteta ove nedelje se plaćalo 15,00 i 15,15 din/kg, bez PDV-a, dok se izvozni kvalitet, doduše bez adekvatnog odgovora tražnje, nudio i po 15,80 din/kg, bez PDV-a.

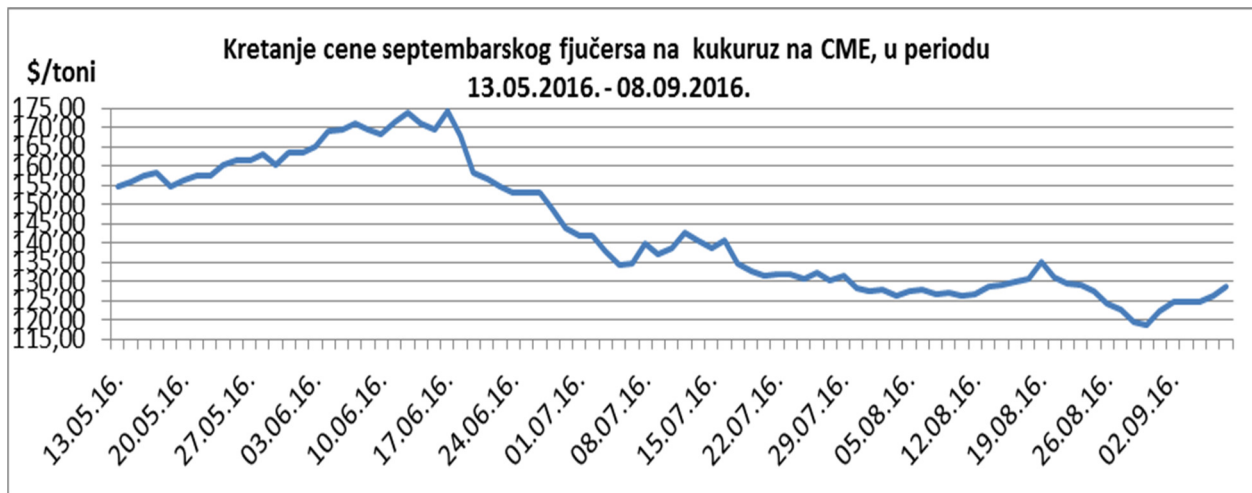
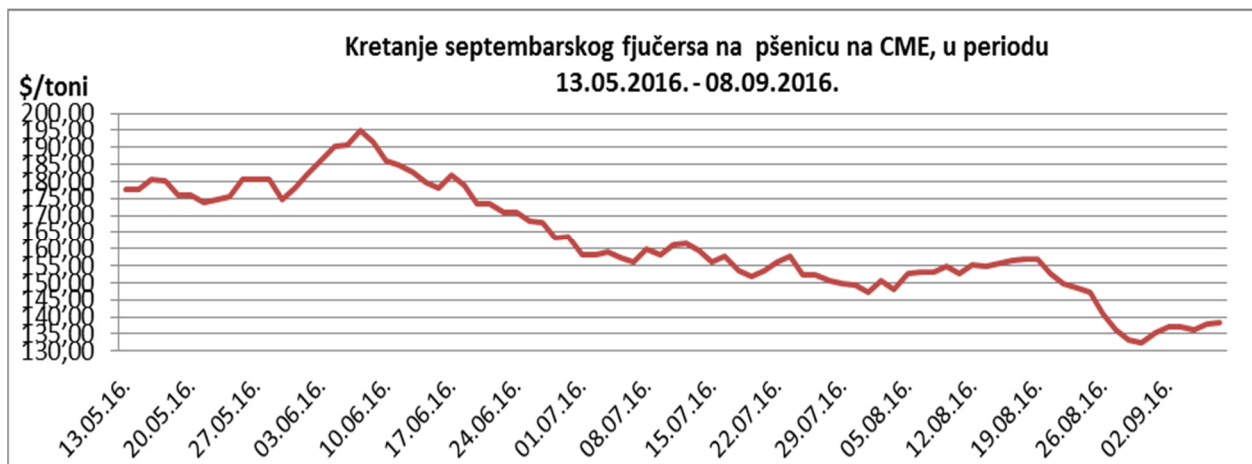
Sa druge strane trend pada cene prošlogodišnjeg roda kukuruza, nastavljen je i to veoma intenzivno, s obzirom da je u odnosu na prethodnu nedelju cena žutog zrna pala za čak 2,00 din/kg, u odnosu na kraj prethodne nedelje.

Daleko veći procentualni pad cene kukuruza, u odnosu na rast cene pšenice, doveo je do drastičnog pada indeksne vrednosti PRODEX-a, Ovaj indeks danas beleži vrednost od 205,83 indeksnih poena, čime je za čak 6,05 indeksnih poena manji nego prošlog petka. Time je indeksna vrednost ovog pokazatelja vraćena na svoje prosečne vrednosti od pre 3 nedelje, odnosno pre perioda veoma izraženog, ali i veoma kratkotrajnog cenovnog skoka kukuruza.

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama, bile su sledeće:

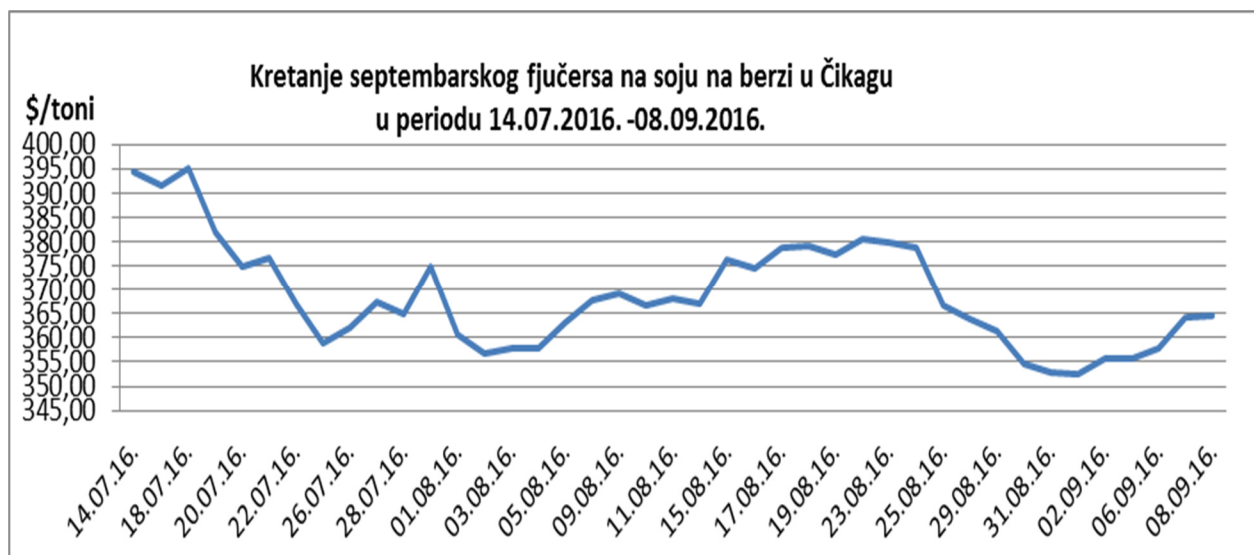
PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP, SEPTEMBARSKI FJUČERS 2016.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	137,13 \$/t	137,13 \$/t	136,32 \$/t	137,87 \$/t	138,53 \$/t
Kukuruz	124,56 \$/t	124,56 \$/t	124,64 \$/t	126,37 \$/t	128,74 \$/t

Pokrivanje kratkih pozicija i dobar izvoz su ove nedelje pozitivno uticali na cenovna kretanja na Čikaškoj berzi. FAO indeks hrane je u avgustu iznosio 165,6 poena, što je za 1,9% više u odnosu na jul i skoro 7% više u odnosu na upoređujući period prošle godine. Avgustovska vrednost indeksa je najviša od maja 2015. Osim žitarica, cene svih ostalih roba koje ulaze u indeks su beležile rast, a pre svega mlečni proizvodi, ulje i šećer. FAO indeks žitarica je pao za 3,0% na 143,6 poena usled obilnih zaliha i povoljnih vremenskih uslova.

Pšenica je u čikagu u odnosu na prošlu nedelju poskupela za 240%, a kukuruz za 5,15%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, sep. 16.	355,83 \$/t	355,83 \$/t	357,96 \$/t	364,36 \$/t	364,50 \$/t
Sojina sačma, sep. 16.	313,70 \$/t	313,70 \$/t	317,10 \$/t	323,80 \$/t	325,10 \$/t

Fjučersi na soju, odnosno sojinu sačmu su takođe zabeležili rast. Soja je skuplja za 3,44%, a sojina sačma 3,83%.

	PŠENICA	KUKURUZ
BUDIMPEŠTA	129,47 €/t (fjučers dec 16)	132,71 €/t (fjučers nov 16)
EURONEXT PARIZ	161,25 €/t (fjučers sep 16)	145,25 €/t (fjučers nov 16)

U Budimpešti je pšenica skuplja za 0,38%, dok je kukuruz jeftiniji za 0,37%. U Parizu je cena pšenice značajno pala, za 7,78%, dok je kukuruz skuplji za 0,16%.